

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל
הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
אוניברסיטת תל אביב

"עבודה סוציאלית ירוקה": פרקטיקה ביקורתית לקידום צדק חברתי

(1110.3762.01) סביבתי וקיימות

**"Green social work": Critical practices for promoting social-environmental justice
and sustainability**

תשפ"א, סמסטר א', ימי ד' 10-12 (2 ש"ס)

תכנית התואר הראשון - אשכול סוגיות א'

דר' ליה לוי

שעת קבלה והתקשרות: בזום, בתיאום מראש (levinlia@tauex.tau.ac.il).

נקודת המוצא של קורס זה, היא שבשלה עתה של העבודה הסוציאלית להתבונן מעבר לגבולותיה המסורתיים של "הסביבה", בגישת "האדם בסביבתו"; זאת, הן בזיהוי הגורמים ליצירת ושימור מצוקות חברתיות והן בהמצאת הפתרונות להן. השילוב בין פיתוחן המתמשך של תיאוריות ביקורתיות בעבודה סוציאלית, הצהרות מפורשות לגבי תפקידו של המקצוע והעוסקות/ים בו לקדם צדק מסוגים שונים, התגברות מחדש של השיח הקורא לעבודה סוציאלית פוליטית ואקטיביסטית ותובנות מצטברות לגבי ההשפעה ההדדית הדרמטית של בני האדם על הטבע ושל הטבע על בני האדם -- כל אלו מזמינים אותנו להרחיב את גבולות ההתייחסות שלנו כנשות ואנשי מקצוע להקשרים חדשים של שינוי, התנגדות ורווחה. בקורס יוצגו הפיתוחים התיאורטיים העדכניים ביותר בתחום "העבודה הסוציאלית הירוקה" וההיבטים המעשיים העיקריים שניתן לגזור מהם.

נושאי הקורס

- צדק חברתי, צדק סביבתי וצדק חברתי-סביבתי
 - משבר מקצועי ומשבר סביבתי - איום, הזדמנות, ומשמעויות אפיסטמיות
 - רשת קורי העכביש - שינויים בסביבה, שינויים בצריכה, שינויים בחברה, שינויים בכלכלה; פרספקטיבה מקומית ובינלאומית
 - מערכת היחסים בין האדם לטבע - אקו-פילוסופיה, אקו-הוקרה, זכויות אדם, זכויות הטבע, זכויות האדם בטבע, הטבע כמרחב חיים אורגני, מאיים ומיטיב
 - קיימות - עבודה סוציאלית לקידום אנושות מקיימת לטובת הדורות הנוכחיים והבאים; עבודה אקו-סוציאלית
 - אקטיביזם, קיימות, וצדק חברתי-סביבתי - חשיבה ופעולה מקיימת מן המיקרו למאקרו וחוזר חלילה
- הלמידה בקורס תתבצע באמצעות הרצאות, דיונים משותפים, ותרגולים במרחבים הטבעיים ברחבי הקמפוס, ככל שיתאפשר.

היבטי למידה מקוונת

1. שימו לב, כי על פי כללי האוניברסיטה, בכל השיעורים תהיה חובת פתיחת מצלמות, וזאת בהתאם לכללי הגנת הפרטיות וזכויות יוצרים.
2. ככלל הקלטות השיעורים יעלו לאתר הקורס, אך תוך התחשבות ומתן עדיפות לשיקולים אתיים.
3. הלמידה בקורס כפופה לאמור בטופס ההצהרה להסדרת התנאים המבטיחים איזון נאות בין צרכי הלמידה לבין הזכות לפרטיות, צילום והקלטת השיעור, זכויות יוצרים וקוד התנהגות.

חובות

המטלה המסכמת של הקורס תהיה פרויקט PhotoVoice, ותתמקד בהבאה לידי ביטוי של תובנות מלימוד הקורס באופן יצירתי. פרטים נוספים לגבי הפרויקט יימסרו במהלך הסמסטר. המועד האחרון להגשת המטלה: 3.3.21.

- שימו לב כי על פי נוהלי בית הספר: בקורס שבו מטלת הסיום היא עבודת סיכום – נקבע מועד בו רשאי התלמיד להגיש עבודה במועד אחד בלבד. הגשת עבודה באיחור של עד שבוע, ללא אישור וועדת התלמידים, תגרור הורדה של 5 נקודות מציון העבודה. הגשה באיחור מעבר לשבוע ימים תגרור הורדה של 10 נקודות מציון העבודה על כל שבוע שיחלוף. שימו לב כי אין אפשרות לתקן עבודה בקורס.

טקסטים עליהם יתבסס הקורס

הפניות לפרקים ספציפיים מתוך מקורות שהם ספרים תנתן במהלך הסמסטר, לפי התקדמות הדיונים.

נבו, מ., מישורי, ד., לוי, ל. ורייך, י. (בשיפוט). *לְשִׁמְרָה - קהילות מקיימות ואקולוגיות בישראל*.

de Cauwer, Stijn (Ed.) (2018). *Critical theory at a crossroads: Conversations on resistance in times of crisis*. New York, NY: Columbia University Press.

Dean, H. (2007). Social policy and human rights: Re-thinking the engagement. *Social Policy & Society*, 7(1), 1-12.

De Saille, S., Medvecky, F., van Oudheusden, M., Albertson, K., Amanatidou, E, Birabi, T., & Pansera, M. (2020). *Responsibility beyond growth*. Bristol, UK: Bristol University Press.

Dominelli, L. (2012). *Green social work: From environmental crises to environmental justice*. Cambridge, UK: Policy Press.

Gray, M., Coates, J., & Hetherington, T. (Eds.). (2013). *Environmental social work*. London, UK: Taylor & Francis.

- Ife, J. (2012). *Human rights and social work: Towards rights-based practice*. Melbourne, Australia: Cambridge University Press.
- Leichenko, R., & O'Brien, K. (2019). *Climate and society: Transforming the future*. New York, NY: Wiley.
- Levin, L. (2019). Re-thinking social justice: A contemporary challenge for social good. *Research on Social Work Practice*, 30(2), 186-195.
- Pellow, D. N. (2017). *What is critical environmental justice?* New York, NY: Wiley.
- Tierney, K. (2019). *Disasters: A sociological approach*. New York, NY: Wiley.
- University Alliance for Sustainability (UAS) and trAndeS. (2020). *Universities as change makers: Sustainability initiatives from across the globe*. Berlin, Germany: Freie Universität Berlin.
- Žižek, S. (2020). *Pandemic! COVID-19 shakes the world*. New York, NY: Wiley.

בהצלחה!